

конкурентоспроможності та стійкості підприємства. Стратегія повинна бути чіткою та відображати відповідність досягненням цілей підприємства в умовах кризи. Врахування ризиків є ключовими елементами адаптивного управління. Підприємство повинно бути готовим до невизначеності і швидко реагувати на можливі загрози. Важливо включити персонал підприємства в процес адаптації, оскільки їхні ідеї і підтримка можуть бути вирішальними в управлінні підприємством в нових умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Allen, Craig R., Ahjond S. Garmestani. Adaptive management. Springer Netherlands, 2015. 264 p.
2. Сіденко В. Глобальні структурні трансформації та тренди економіки України. URL: http://razumkov.org.ua/uploads/article/EP_18_1_37_uk.pdf
3. Пугачевська, К., Лисенко, Е. Адаптивне управління підприємством в умовах невизначеності. Молодий вчений 9 (97), 2021. С. 158–161.

ТРАСТОВІ ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ ЯК ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО ІНЖИНІРИНГУ

Ушакова О. А.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки, обліку та фінансів
ВСП ЗВО «Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»
Рівненський інститут*

Довірчі (трастові) операції банків – це операції з управління майном і фондовими цінностями, надання інших послуг на користь і за дорученням клієнтів на правах довіреної особи. За сутністю вони являють собою діяльність банку у ролі довіреної особи своїх клієнтів з управління майном і цінними паперами від свого імені та на власний розсуд із зобов'язанням збереження і примноження капіталу клієнта за визначену, як правило, відсоткову винагороду від приросту активів клієнта.

Пасивні трасти є послугами з управління певним майном, що не реалізується і не закладається довіреною особою. Власність, що перебуває в активному трасті, може вільно відчужуватися без згоди довірителя, зокрема:

- продаватися;
- віддаватися в борг;
- надаватися у заставу.

При наданні трастових послуг усі відносини, які виникають між учасниками, оформляються спеціальною угодою – трастовим договором. Трастові послуги у багатьох випадках нотаріально завіряться.

В Україні правові основи надання банками трастових послуг і послуг зі зберігання цінностей закладені у:

- Законі України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III від 07.12.2000 [4];

- Цивільному кодексі України № 435-IV від 16.01.2003 [5];

- Правилах з організації захисту приміщень банків в Україні, затверджених Постановою Національного банку України № 63 від 10.02.2016 [3].

На зарубіжних і вітчизняному ринках в усіх суб'єктів динамічно зростають операційні ризики, тому виникає необхідність вмілого управління ними, зокрема при кредитуванні та інвестуванні, не кажучи вже про управління грошовими потоками в межах глобального фінансового ринку. Глобальні банки конкурують один з одним за висококваліфікований персонал фінансових інженерів, постійно навчають його.

Фінансовий інжиніринг – це розвиток і творче застосування фінансових технологій для розв'язання фінансових проблем та використання фінансових можливостей. Фінансовий інженер застосовує сучасні фінансові технології або фінтех (fintech) і штучний інтелект для вирішення комплексу задач досягнення бізнес-структурою стійкості зростання вартості бізнесу в довгостроковій перспективі в умовах надвисокої швидкості змін технологій, бізнес-середовища та бізнес-практик [2]. Фінансовий інжиніринг реалізується за допомогою різних фінансових інструментів (активи, зобов'язання, капітал), в тому числі гібридних, синтетичних й екзотичних [6, с. 40–67].

Пальма першості у технологіях фінансового інжинірингу, тобто виробленні новаторських фінансових продуктів і стратегій часто належить інвестиційним банкам і компаніям. Більшість таких новаторських розробок з'явилися з метою вирішення конкретних проблем клієнтів.

Трастові послуги в банківському контексті є нетрадиційною діяльністю і часто включають створення трастових фондів. Вони можуть бути юридичною структурою, призначеною для збереження й управління активами від імені інших фізичних осіб або організацій, які є бенефіціарами трасту.

Це дозволяє клієнтам банку [1]:

- знизити податкові зобов'язання;
- диверсифікувати ризики;
- управляти спадщиною;
- управляти майном;
- зберігати майно;
- захистити свої активи;
- замовляти агентські послуги.

З огляду на це, трастові послуги банку можуть бути одним з об'єктів фінансового інжинірингу, який включає створення складних фінансових продуктів

або підприємницьких структур для досягнення певних цілей фінансової і господарської діяльності, зокрема:

- зниження податкового тягаря;
- оптимізації ризиків;
- забезпечення ліквідності тощо.

Однак, деякі фінансові інжинірингові операції можуть бути неетичними або навіть незаконними. Наприклад, фінансовий інжиніринг може використовуватись для створення складних структур, які мають за мету ухиляння від сплати податків або приховування істинного стану фінансово-господарських справ клієнта. Такі практики, безперечно, є об'єктом посиленого законодавчого контролю і регулювання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Варцаба В. І., Заславська О. І. Сучасне банківництво: теорія і практика. Навчальний посібник. Ужгород. Видавництво УжНУ «Говерла». 2018. 364 с.
2. Величкін В. О., Тимошенко М. В. Фінансовий інжиніринг. Навчальний посібник. Дніпро. Ун-т митної справи та фінансів. 2019. 124 с.
3. Правила з організації захисту приміщень банків в Україні. Постанова Національного банку України № 63 від 10.02.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0063500-16#Text>.
4. Про банки і банківську діяльність. Закон України № 2121-III від 07.12.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
5. Цивільний кодекс України. Закон України № 435-IV від 16.01.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
6. Хвостенко В. С., Меренкова Л. О., Агапова М. Ю. Фінансовий інжиніринг. Навчальний посібник. Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2020. 120 с.

ЧИННИКИ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ

Фімяр С. В.

*кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри економіки, фінансів, обліку,
математичних та інформаційних дисциплін
Приватного вищого навчального закладу
«Європейський університет»*

Довгань В. В.

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Європейський університет»*

Для визначення природи або сутність цього економічного зростання розглядаються фактори, які безпосередньо вплинули на покращення та зростання основних макроекономічних показників: